

Przedpłata (za egz. nieobowiązkowe) na miesiąc listopad 1,30 zł.

Krotoszyński

Cena ogłoszeń miejscowych za wiersz milimetr. (1-lin) lub jego miejsce 10 groszy.

Oreodownik Powiatowy

Wychodzi w środy i soboty.

Administracja i Redakcja: DRUKARNIA — KROTOSZYN, UL. KOZMIŃSKA 2, TELEFON 164.

REDAKCJA DZIAŁU URZĘDOWEGO — STAROSTWO W KROTOSZYNIE — TELEFON 39.

Kurs alkoholologii.

Wzorem lat ubiegłych Państwowa Szkoła Higieny z inicjatywy Ministerstwa Opieki Społecznej organizuje w dn. 8 — 13 stycznia 1934 r. VIII. kurs p. t. „Alkoholizmu i jego zwalczanie”.

Program kursu obejmuje zagadnienia z punktu widzenia społeczno-lekarskiego, oraz wskazuje systemy zwalczania tej klęski. Wykłady odbywać się będą codziennie w godz. 9—13 i 16—19 w gmachu Państwowej Szkoły Higieny, Chocimska 24 — kurs jest bezpłatny — wpisowe wynosi 5 zł.

Dla pewnej liczby słuchaczy Ministerstwo przewidziało stypendjum w wysokości 40 zł., a Państwowa Szkoła Higieny rezerwuje miejsca w swej bursie za opłatą 4 zł. dziennie (mieszkanie i utrzymanie).

Podania o przyjęcie na kurs oraz o przyznaniu stypendjów kierować należy do Państwowej Szkoły Higieny, Warszawa, Chocimska 24 do dnia 29. XII. 33 r. włącznie.

Do podania, zawierającego dokładny adres kandydata należy dołączyć krótki życiorys, zawierający dane o dotychczasowej działalności, zwłaszcza społecznej i zaświadczenie instytucji lub organizacji, delegującej kandydata.

O przyjęciu na kurs i ewentualnem przyznaniu stypendjum kandydaci zostaną zawiadomieni przed dniem 5. I. 1934 r.

Warszawa, dnia 2. listopada 1933 r.

Dyrektor Departamentu Służby Zdrowia
Dr. J. Adamski.

Powyższe podają do wiadomości sferom zainteresowanym.

Krotoszyn, dnia 25. listopada 1933 r.

Za Starostę Powiatowego:

(—) Dr. Krzywański. Lekarz Powiatowy.

Nr. Z. 24/22/33.

Dział nieurzędowy.

Z bliska i daleka.

Ulgi w płaceniu podatku obrotowego, mające obowiązywać od 1 stycznia 1934, uzależnione są od prowadzenia prawidłowych ksiąg handlowych wzgl. oświadczonych, które są traktowane na równi z prawidłowymi księgami handlowymi.

Uproszczoną księgowość mogą z wyjątkiem osób prawnych, prowadzić przedsiębiorstwa II. III i IV kategorii, trudniące się wszelkiego rodzaju drobnym handlem oraz przedsiębiorstwa III i IV kategorii skupu zawodowego, robót i dostaw, biura prób, tłumaczeń i pośrednictwa pracy, hotele, pokoje umeblowane, pensjonaty, księgarnie, zakłady lecznicze, apteki, zakłady kąpielowe, mniejsze zakłady gastronomiczne bez wyszynku trunków, przedsiębiorstwa teatralne i kinematograficzne, cyrki i t. d., ślizgawki, magły, wydawnictwa utworów oraz wszystkie przedsiębiorstwa przemysłowe kategorii V, VII i VIII.

W dniu 30 bm. odbędzie się posiedzenie zarządu głównego Funduszu Bezrobocia, na którym m. in. będzie omawiana sprawa zmiany dotychczasowego systemu wypłat zasiłku bezrobotnym. Wyświetlony projekt zmiany przewiduje zastąpienie wypłat tygodniowych wypłatami w odstępach dwutygodniowych.

Zdaniem projektodawców zmiana ta ma się przełożyć do usprawnienia i do uproszczenia czynności administracyjnych Funduszu Pracy, który — jak wiadomo — przejmując dotychczasowe funkcje Państw. Urzędu Pośrednictwa Pracy.

Przyrost naturalny ludności w Polsce, a wyznania.

Urzędowa polska statystyka ludności za drugi kwartał bieżącego roku wykazuje interesujące związki między przyrostem ludności a wyznaniem. Z danych tej statystyki wynika, że na tysiąc rzymsko-katolickich mieszkańców kraju przypadło w tym okresie 27,7 urodzin, na tysiąc unitów 28,9, na tysiąc prawosławnych 27, na tysiąc ewangelików 20,2 i na tysiąc żydów 19,3 urodzin. Najniższą cyfrę urodzin wykazują zatem żydzi i ewangelicy, najwyższą unity i katolicy obrządku łacińskiego. — Zupełnie inaczej przedstawia się stosunek cyfr śmiertelności wśród poszczególnych wyznań. Na każdy tysiąc katolików przypadło w drugim kwartale bieżącego roku 14 wypadków śmierci. Zupełnie taka sama była śmiertelność wśród prawosławnych, natomiast wśród ewangelików wyrażała się ona cyfrą 14,8 a wśród unitów osiągnęła liczbę 17,2. Żydzi w cyfrze 9,4 wykazali najmniejszą śmiertelność.

Pomoc lecznicza dla robotników rolnych.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 września 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 79) wprowadza w życie art. 212 i 213 ustawy o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr. 51) z dniem 1 listopada 1933 r., które to artykuły nakładają obowiązek na pracodawców rolnych okazywania świadczeń na wypadek choroby i macierzyństwa w stosunku do pracowników rolnych.

Z dniem więc 1 listopada br. automatycznie wszystkie Kasy Chorych skreślają z listy członków pracowników rolnych, także poszczególni pracodawcy nie potrzebują zgłaszać wymeldowywania swych pracowników.

Ci pracownicy rolni, którzy zgłosili się jako chorzy do Kas Chorych przed dniem 1 listopada br. korzystają ze świadczeń, przysługujących im na mocy ustawy z dnia 19 maja 1920 r. o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby na dotychczasowych warunkach, t. j. Kasa Chorych wiana im udzielać w razie zaszej potrzeby w ciągu 39 tygodni pomocy leczniczej położniczej i zasiłków.

W myśl zaś nowej ustawy z dniem 1 listopada br. na wypadek choroby i macierzyństwa, pracodawcy rolni udzielają pomocy leczniczej i zasiłków z tego tytułu swym pracownikom umysłowym oraz robotnikom rolnym stałym i sezonowym oraz służbie domowej.

Pomoc lecznicza udzielana jest przez pracodawców najdłużej przez 26 tygodni w tej samej chorobie i obejmuje całkowite koszty leczenia szpitalnego i pomocy położniczej oraz 90 proc. kosztów pomocy lekarskiej, lekarstw środków opatrunkowych i zabiegów leczniczych z wyjątkiem technicznie-dentystycznych, pozostałe 10 procent kosztów ponoszą pracownicy. Powyższa pomoc lecznicza odnosi się do pracowników rolnych oraz ich żon i dzieci poniżej lat 15.

Co się tyczy zasiłków w razie niezdelności do pracy, powstałych z tytułu choroby, to pracodawca udziela ich tylko pracownikom rolnym, a nie członkowi jego rodziny i to najdłużej przez 26 tygodni; zaś z powodu połogu przez 8 tygodni, z których przynajmniej 6 tygodni po porodzie, w wysokości pełnych naturalij.

Do powyższej pomocy leczniczej oraz zasiłków nie mają prawa ci pracownicy, którzy byli zatrudnieni mniej niż 25 dni bez przerwy; krewni i powinowaci pracodawcy rolnego nie zatrudnieni na podstawie umowy o pracę, oraz pracownicy, których praca nie jest źródłem utrzymania, a stanowi tylko oboczny dochód, nie przekraczający 50 gr. dziennie.

Nadmieniamy, że nowa ustawa dopuszcza do zawierania umów dobrowolnych między pracodawcami, a Kasami Chorych.

Wszyscy więc pracodawcy rolni zatrudniający ponad 5 pracowników są obowiązani w myśl nowej ustawy do zawierania umów indywidualnych lub zbiorowych z lekarzami, aptekami, szpitalami i akuserkami co do udzielania pomocy leczniczej pracownikom, pracodawcy zaś zatrudniający mniej niż 5 pracowników powinni zawierać również podobne umowy, gdyż w przeciwnym razie będą musieli ponieść kosztą według taks urzędowych.

Dla ułatwienia przeprowadzenia akcji leczniczej wśród rolnictwa i ustalenia jednolitości, organizacje rolnicze województw zachodnich ustaliły wytyczne swym członkom w organizacji pomocy leczniczej w porozumieniu ze związkiem lekarzy.

Ojciec św. o godności ludzkiej i kulcie siły fizycznej.

W ubiegłą niedzielę, korzystając z okazji ogłoszenia trzech dekretów św. Kongregacji Obrzędów w sprawie zapowiadanej kanonizacji bł. Luizy de Marillac oraz w sprawie uznania autentyczności cudów przedstawionych w związku z prowadzonymi procesami kanonizacyjnymi bł. Pompiljusza Pirrotti i bł. Marji Michaeli od N. Sakramentu — Papież wygłosił przemówienie, podkreślające chrześcijański obowiązek miłosierdzia, a jednocześnie ostrzegając przed zbytnim kultem siły fizycznej.

Uwypukliwszy wzniosłość do podziwu światobliwych postaci, wzór do naśladowania przez nich postawiony i refleksje, jakie wzbudza ich świętość, Ojciec św. przedewszystkiem zwrócił uwagę na zdobywające ich cnoty miłosierdzia, których przykład szczególnie jest wartościowy w dzisiejszych trudnych czasach. Choć nie wszyscy potrafia osiągnąć takich szczytów miłosierdzia, jak go dosięgali błogosławieni, każdy, zależnie od swej siły moralnej i środków materialnych, idąc za przykładem takich, może ulżyć wielu bólom i udzielić pociechy.

Następnie omawiając owoce wychowania chrześcijańskiego i płynące zeń poczucia godności ludzkiej oraz czystości obyczajów, cechujących prawdziwe chrześcijaństwo, Ojciec św. zaakceptował, że rozważanie tych spraw jest również niezwykle na czasie w chwili obecnej, gdy częstokroć każe się ludziom podziwiać widowiska nie siły szlachetnej, lecz brutalnego gwałtu. Młodzież chrześcijańska zmusza się często do udziału w tego rodzaju imprezach, co jest tem bardziej pożałowania godnem, kiedy niemożliwem staje się zachowanie skromności, godności i wdzięku właściwego kobiecie.

Mówiąc o tem Papież zaznaczył, że przemawia na mocy swego posłannictwa, otrzymanego od Jezusa Chrystusa, co przypomina tym, którzy ponoszą odpowiedzialność za swą działalność na polu wychowania chrześcijańskiego, a jednocześnie za spustoszenie poczynione w godności ludzkiej.

Proroczy sen matki ratuje życie synowi.

W czasie katastrofy kopalnianej w Chesterfield w której skutkiem wybuchu gazu węglowego w kopalni 14 górników zginęło, jeden przynajmniej z górników ocalił swe życie, dzięki proroczemu snu matki.

14 letni Charly Lowe, mimo na swój młodociany wiek, pracował już w kopalni węgla. W dniu, w którym wydarzyła się katastrofa, matka chłopaka nie puściła go do pracy.

Poprzedniej nocy miała ona bowiem bardzo przykry sen: widziała we śnie wnętrze kopalni, w której gromada robotników z błędnym, przerażonym wrokiem pędziła przed siebie... Nagle na ludzi tych zawałiła się góra... Wśród robotników kopalnianych padł także martwy pod walącą się górą jej syn...

Tak sniło się matce młodocianego górnika. Gdy rano przebudziła się z niesamowitego snu, nie pozwoliła chłopakowi ruszyć się z domu pod wrażeniem proroczego widzenia we śnie. Chłopak protestował energicznie przeciw zakazowi matki, był bowiem synem dzielnego górnika i twierdził, że nie wolno mu opuszczać pracy. — Wszystkie jednak jego prośby i perswazje rozbiły się o nieugięty opór matki.

Po strasznej katastrofie w kopalni chłopak ze łzami w oczach dziękował swej matce, której proroczy sen uratował mu życie.

Księżyc pomaga... wysadywać jaja.

Wpływ księżyca na życie ziemskie w świetle nauki.

Tajemnica choroby, na którą cierpią lunatycy, ciągnie się jak błąd obłok na nocnem niebie poprzez historję ludzkości. Setki i tysiące lat przed i mistyka, wysnuwały najdziwniejsze twierdzenia związane z tem dziwnem cierpieniem. Również inne nerwowe choroby, jak histerja i epilepsja — podczas pełni księżyca stają się — jak to stwierdzono — dokuczliwsze. Paralitycy i dzieci cierpiące na konwulsje, w czasie pełni księżyca ulegają ostrzejszemu atakowi choroby. Stwierdzono również i wpływ księżyca na życie roślinne.

Ogrodnicy utrzymują, iż niektóre rośliny znacznie lepiej się udają, jeżeli je posadzi się w odpowiedniej fazie księżycy. Doświadczeni gospodarze łączą nawet wytrzymałość dachu z księżycem. I tak twierdzą oni, że dachy gontowe układane przy świetle księżycy trwają dwa razy tak długo, jak dachy układane przy zaciemnionym niebie.

Hodowcy kur poczynili następujące spostrzeżenie: zwyczajnie kokosz potrzebuje 21 dni do wysiedzenia jaj. Nieraz jednak zdarza się, że kurczęta wyklują się dwa lub trzy dni wcześniej. Jest to ich zdaniem wpływ księżycy. Należy kury sadzić podczas nowiu, wówczas pełnia księżycy przypada na koniec okresu lęgnięcia się kurcząt, co jest dla nich korzystnym. Nie tylko farmerzy to stwierdzili, przekonano się nawet eksperymentalnie, że przy zachowaniu tych warunków, tej „współpracy z księżycem“, więcej kurcząt się wylęga z jaj niż zwyczajnie, a młode kurczęta są silniejsze, żywotniejsze i szybciej rosną.

Również i winorośl zdaje się być zależną od wpływu księżycy. Nie należy przedsięwziąć prac w winnicy, gdy księżyc maleje. Fermentacja wina zależy od rozwoju mikroorganizmu, na który widocznie księżyc wywiera wpływ. Jeden z autoritetów na polu hodowli zwierząt stwierdził, że to co się odnosi do drobin, tyczy się również i większych zwierząt. Również i one rosną lepiej, jeżeli się urodzą podczas pełni.

W dawnych dziełach medycznych jest niejednokrotnie mowa o tem, że choroby skórne znacznie gorzej się leczą podczas nowiu, a znikają nieraz podczas pełni. Twierdzenie to nie wytrzymuje nowożytniej krytyki naukowej. Natomiast dr. Bruce stwierdził istotnie regularny związek pomiędzy zjawiskami epilepsji a poszczególnymi fazami księżycy, tak, że w trzeci dzień pełni choroba osiąga swe największe nasilenie.

W jaki sposób wytłumaczyć ten dziwny związek pomiędzy zjawiskami w świecie żywej materji, a światłem ciała niebieskiego. Otóż trzeba stwierdzić, że nauka jeszcze nie rozwiązała tego problemu. Światło księżycy jest światłem odbitem. Nie ma ono właściwości światła słonecznego, które podtrzymuje życie... Faktem jest iż światło księżycy działa ujemnie na oczy, co nie jest bez wpływu na cały system nerwowy. Wielu badaczy jest tego zdania, iż biologiczne wpływy księżycy należy zawdzięczać elektryczności, która z falami światła księżycowego przypląwa na ziemię. Możliwe jest, że nasze ciało jest wrażliwe na elektryczne impulsy i że pod wpływem zmian elektrycznych w napięciu atmosfery te impulsy wpływają na cały nasz ustrój.

Kronika miejscowa.

— Kino. „Pod Twoją Obronę“ film dźwiękowy wyświetlany będzie na ekranie w Kinie Bałtyk tylko do czwartku. Ponieważ jeszcze bardzo wielu osób na tem religijnem filmie nie było, radzimy wszystkim się pośpieszyć i wykorzystać tak rzadką okazję.

— Perfumy mojej żony oto tytuł przepięknej i pikantnej komedji w 3 aktach napisanej przez

L. Lenza, którą wystawi kółko teatralne Rodziny Wojskowej w sobotę dnia 2 grudnia o godz. 20-tej w Hotelu Wielkopolskim. Akcja cała rozgrywa się w jednym z większych miast. Przygrywać będzie orkiestra 56 p.p. Wlkp. Ceny biletów: rezerwowe 1,80 zł, I. miejsce 1,50 zł, II. miejsce 1,10 zł wstęp na salę 0,49 zł. Bilety wcześniej do nabycia w Księgarni Polskiej p. Pitki ul. Zdurowska, a w dniu przedstawienia przy kasie od godz. 19-tej. Dla młodzieży szkolnej wstęp wzbroniony.

— Komitet Obchodu Dni Chopinowskich zarządza w niedzielę dnia 3. grudnia br. w auli szkoły wydziałowej KONCERT poświęcony utworem Chopina. Wykonawcy: profesor FRANCISZEK ŁUKASIEWICZ, pianista światowej sławy - Dyrektor muzyczny Polskiego Radja w Poznaniu, profesor Kazimierz Matyziak i orkiestra symfoniczna 56 p.p. Wlkp. pod batutą por. kapelmistrza Władysława Sadowskiego. Początek o godz. 20,30. Sala ogrzana. Ceny biletów: rezerwowe 1,80 zł., I. miejsce 1,50 zł., II. miejsce 1,10 zł., wejście na salę 0,75 zł. Uwaga: Dla młodzieży szkolnej odbędzie się o godz. 12,30 specjalny poranek z odrębnym programem. Wykupione bilety na I. koncert abonamentowy orkiestry 56 p. p. Wlkp. są ważne.

— Koło miłośników muzyki poważnej zaprasza wszystkie nauczycielki oraz nauczycieli muzyki (fortepian, skrzypce, śpiew) na terenie miasta Krotoszyna na zebranie mające się odbyć w niedzielę dnia 3 grudnia 1933 r. o godz. 11,30 przedpołudn. na sali Hotelu pod Białym Orłem.

— Wyniki wyborów. W ubiegłą niedzielę odbyły się w Województwie Poznańskim i Pomorskim wybory samorządowe. Udział w nich był bardzo liczący i wybrano następujących radnych:

Krotoszyn. Z listy nr. 1. p. p. Wicierzyńska Jadwiga, Gwizdek Marcin, Radomska Wanda, Cieciak Antoni, Kawicki Marcin, Dr. Pawłowski Jan, Kołodziejowa Janina, Grzesiak Ludwik.

Z listy nr. 4 p. p. Antoszkiewicz Antoni, Hoja Jan, Nowicki Teodor, Pawlak Antoni, Dr. Kolasiński Jerzy, Szlanga Alfons, Wojciechowski Franciszek, Szezdrowski Julian, Włodareczak Józef, Borowicz Leon, Ks. Małecki, Wojcieszak Stanisław, Sperzyński Franciszek, Frała Stanisław, Fibak Michał, Szych Michał.

Kobylin. Z listy nr. 1 p.p. Mgr. Fengler Antoni, Molenda Bolesław, Kubiak Franciszek, Piłarski Józef.

Z listy nr. 2 p. Starke Ernest.

Z listy nr. 3 p. p. Bieżyński Aleksander, Fraczkowiak Stanisław, Gajowczyk Wojciech, Szlagowski Ignacy, Kłoc Alojzy, Grobelny Ignacy, Menzfeld Florian.

Zduny. Z listy nr. 1 p. p. Danielak Walenty, Brzeziha Stanisław, Zimny Andrzej, Nader Ignacy, Kula Jan.

Z listy nr. 2 p. Eichmann Bruno, Kliemt P. weł.

Z listy nr. 3 p. p. Miekisiewicz Stanisław, Bielawski Antoni, Szklarok Józef, Gawlik Jan, Klaskała Franciszek.

Węgiel kowalski (Dębinańsko) 2,40 zł.
Koks hutniczy Górnośląski I^a 3,00 zł.

W. ANDESOWA

Tel. 117.

Krotoszyn

Sienkiewicza 6.

Początkująca maszynistka oraz chłopiec do posyłek

potrzebni od **zaraz**

Osobiste zgłosz. Fr. Nadobny doradca prawny Rynek 8.

„BAZAR”
W. TYKOCIŃSKI
KROTOSZYN

TARG GWIAZDKOWY

NA

GWIAZDKĘ!

Posłuchajcie dobrej rady:

Po wielu latach będą przyjaciele o Was pamiętać jeśli obdarzycie ich odpowiednimi prezentami **TYLKO** od

TYKOCINSKIEGO!

NIKT dziś nie może z nim konkurować!!
Tak niskich cen nie miał jeszcze NIGDY!!

Zatem hasłem dni najbliższych wszyscy po tanie **PREZENTY GWIAZDKOWE** do

BAZARU **W. TYKOCIŃSKI**
KROTOSZYN,
RYNEK NR. 27.

UBEZPIECZENIE

nie **odpowiada**

jeśli nie kupisz **BATERJĘ** od
W. Janickiego **SKŁAD ROWERÓW**
KROTOSZYN, Rynek 31

POSZUKUJEMY przedstawicieli na węgiel i materiały budowlane od zaraz. Podać referencję oraz zawód.
Zgłoszenia do Redakcji Krot. Ored. Powiat. nr. 128.

ENERGICZNE I INTELIGENTNE OSOBY

Zapewniony byt

do 1.000 zł. miesięcznie

Informacji udziela

T-wo Bankowe w Grodnie przy ul. Hoovera 9.

SPRZEDAŻ DRZEWA OPAŁOWEGO

(szczapy, walki, pieńki, gałęzie i drągi)

z zrębów rewir **HELENOPOL** oddział 19 (buk)
rewir **HELENOPOL** oddział 12 (świerk)
i rewir **BA SZ K Ó W** oddział 44 (sosna)
oraz z trzebieży
rewir **HELENOPOL** oddział 13 (sosna)
i rewir **BA SZ K Ó W** oddział 31 (sosna)

odbędzie się

we wtorek, dnia 5 grudnia b. r. o godz. 9-ej rano
w Hotelu Wielkop. w Krotoszynie Mały Rynek 13
Nadlesnictwo Baszków.

NAJWYŻSZY CZAS

pomyśleć

o zakupach zimowych

Materiały na ubrania, płaszcze, kapelusze, czapki, swetry i rękawiczki.

CZAPKI GIMNAZJALNE, SZKOLNE I KAPELUSZE

wszystkie wielkości stale na składzie.

NAJWIĘKSZY WYBÓR — a CENY NAJNIŻSZE

TYLKO LUSAR I SZYCH
KROTOSZYN, Rynek.